

Школа и разред: Основна школа „Старина Новак“

Наставник: Радинка Бановац

Наставна јединица: Перфекат

Врста часа: Обрада

Облици рада: Фронтални и индивидуални

Наставне методе: Дијалогска метода, метода запажања и показивања, текстовна метода

Наставна средства: Граматика Језичко благо и наставни материјал

Наставни циљеви: **Образовни циљеви:** Обновљање и проширивање знања о глаголима и глаголским облицима (временима). Континуирано увежбавање граматичких садржаја о глаголским облицима. Оспособљавање ученика за уочавање облика перфекта (прошлог времена). Предочити граматичке карактеристике перфекта, начин његовог грађења и његову употребу у језику. Оспособљавање ученика да правилно користе облике глагола у перфекту. Подстицати самосталност у раду, свест о неопходности учења српског књижевног језика.

Васпитни циљеви: Развијање љубави према српском језику. Уочавање везе између граматичких законитости и свакодневне употребе језика. Развијати одговорност за правилно и прецизно изражавање. Развијање поступности и систематичности приликом усвајања новог градива.

Функционални циљеви: Оспособити ученике да правилно употребљавају инфинитив у говору и писању. Развијање моћи запажања, упоређивања, дефинисања и самосталног закључивања. Развијање смисла за откривање језичких законитости. Повезивање раније стеченог знања с новим појмовима. Увежбавање и примењивање стечених знања путем језичке игре и језичких занимљивости.

Исходи: Употребљава глаголске облике у складу са нормом.

Образовни стандарди: СЈ.1.3.10; СЈ.2.3.8; СЈ. 3.3.6

Активности наставника: Осмишљава и организује рад, започиње и води разговор, чита, слуша, мотивише ученике, прати и процењује њихов рад

Активности ученика: Слуша, учествује у разговору, анализира, црта, чита, пише, решава задатке

Међупредметне компетенције: Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема

Корелација: Информатика

Уводни део часа (5 минута)

Осврт на презент и презентску основу.

Главни део часа (20 минута)

Била је велика и дебела, подбула лица; **бојао сам се** као нечег непријатељског, злурадог; она **је** то, вероватно, и **знала**, јер ни она ме **није волела**. Тога јутра **била ми је** још страшнија, огромна као планина, мрачна и туђа; **уздрхтао сам** кад ме **је ошинула** малим сивим очима, и ја **сам устао**.

Уочавамо глаголе у прошлом времену.

Утврђивање значења и функције овог глаголског облика у тексту.

Дијалогском методом долазимо до закључка о перфекту као глаголском облику. Перфекат је глаголски облик којим се означава радња која се вршила или извршила у прошлости. У наведеним реченицама употребљен је у служби предиката.

Уочавамо састав глаголског облика

Уздрхтао сам када ме је ошинула малим сивим очима.

Објашњавамо ученицима грађење перфекта и то графички представљамо на табли (док дефинишемо појаву, позивамо се на усвојена знања о глаголским облицима).

Уздрхтао + сам = ПЕРФЕКАТ
Радни глаголски краћи облик презента
придев помоћног глагола јесам

Наставник објашњава ученицима шта је радни глаголски придев и како се он гради.

Уздрхта + -о,-ла,-ло
↓ -ли,-ле, -ла
Инфинитивна основа наставци за облик

Помоћни глагол у перфекту може се наћи и испред и иза радног глаголског придева. Ученици из полазног текста издвајају примере за оба облика (је знала, је ошинула, није волела, уздрхтао сам, бојао сам се...).

Једнина

Множина

1. уздрхтао сам / нисам уздрхтао

2. уздрхтао си / ниси уздрхтао

3. уздрхтао је / није уздрхтао

1. уздрхтали смо/нисмо уздрхтали

2. уздрхтали сте /нисте уздрхтали

3. уздрхтали су /нису уздрхтали

Наставник објашњава ученицима **одрични облик перфекта**. Један ученик записује глагол *уздрхтати* у одричном облику перфекта.

Ученици усмено мењају глаголе у перфекту.

Огњан довршио четврти разред. Узео петнаесту и образдио прву бразду. Миона запевала од радости.

Има ли разлике у подвученим глаголским облицима у овом и претходном тексту. Дакле, разлика је само у облику – овде је такође употребљен перфекат, али без помоћног глагола.

Перфекат без помоћног глагола = крњи перфекат

Новински наслови

Биографије

Пословице

Народне лирске песме

Разговорни стил

Перфекат повратних глагола = крњи перфекат

Смејао се од срца.

Где лажа омркла, ту не осванула

Завршни део (5 минута)

У завршном делу часа наставник сумира све што је изречено на часу.

Изглед табле

ПЕРФЕКАТ

Једнина

Множина

1. уздрхтао сам / нисам уздрхтао

2. уздрхтао си / ниси уздрхтао

3. уздрхтао је / није уздрхтао

1. уздрхтали смо/нисмо уздрхтали

2.уздрхтали сте /нисте уздрхтали

3.уздрхтали су /нису уздрхтали